

Stichting NHL Stenden Hogeschool

Ad Didactisch Educatief Professional

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In juni 2025 is de bestaande Ad-opleiding Didactisch Educatief Professional (DEP) van NHL Stenden Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding omvat 120 EC en heeft een tweejarig curriculum. De opleiding is Nederlandstalig en wordt aangeboden in Leeuwarden en Groningen.

Het panel trof bij zijn bezoek een opleiding aan die vol energie en met een vernieuwende aanpak inspeelt op de behoeften van het onderwijs in Noord-Nederland. De Academie heeft in 2020 het initiatief voor deze opleiding genomen en is erin geslaagd een krachtige verbinding te leggen tussen de opleiding en het brede onderwijsveld in de regio, wat resulteert in een relevant en actueel programma, op maat van de individuele studenten. Het is inspirerend hoe studenten uit verschillende contexten van en met elkaar leren door gezamenlijk onderwijs te volgen en in leergroepen samen te werken, begeleid door een docententeam met kennis en ervaring in de volle breedte van het beroepenveld. Het team blijft open staan voor verdere ontwikkeling en draagt actief bij aan de positionering van de opleiding op regionaal en nationaal niveau. Het onderwijs in de locaties Leeuwarden en Groningen is identiek vormgegeven. Docenten geven onderwijs op beide locaties.

Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**. Dit geldt zowel voor de locatie Leeuwarden als Groningen.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De leeruitkomsten van de opleiding komen overeen met het nationaal en internationaal afgesproken Ad-niveau. De opleiding wil inspelen op de behoeften van het brede onderwijsveld in de noordelijke regio: po, vo, speciaal onderwijs, mbo en bedrijfsgerichte opleidingen en richt zich op studenten uit al deze onderwijssectoren. De opleiding heeft daarom contextonafhankelijke leeruitkomsten geformuleerd die in het onderwijs nader geconcretiseerd worden: studenten werken toe naar eenzelfde einddoel, elk vanuit hun eigen context en met een individuele leerroute. In overleg met het mbo en de bacheloropleidingen zorgt de opleiding voor een doorlopende leerroute van de onderwijsassistent naar educatieve bacheloropleidingen, eventueel via de stap van het pedagogisch-didactisch getuigschrift. De betrokkenheid van het werkveld bij de totstandkoming en actualisering van de leeruitkomsten is sterk en structureel verankerd. Dat komt tot uiting in formele samenwerking in onderwijsregio's en partnerschappen, en daarnaast in de tripartite samenwerking tussen student, werkplek en opleiding. Het panel stelt vast dat NHL Stenden met de ontwikkeling van deze Ad-opleiding goed is ingesprongen op de behoeften van het werkveld in de regio.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Studenten werken ten minste 16 uur per week op een werk- of stageplek in het onderwijsveld en ontwikkelen daar onder begeleiding van een werkplekbegeleider hun didactische vaardigheden. Elke twee weken is er een gezamenlijke onderwijsdag op de leslocatie waarin thema's worden uitgediept en studenten in vaste leergroepen feedback krijgen van docenten en medestudenten. De opleiding biedt op die manier een activerende en samenhangende leeromgeving waarin

studenten zich herkennen en ontwikkelen. De combinatie van praktijkgericht onderwijs, persoonlijke begeleiding en kleinschaligheid zorgt samen met de tripartite begeleiding en gesprekken in het werkveld voor een veilige en stimulerende leeromgeving. De studenten waarderen de bijdrage van Design Based Education aan de ontwikkeling van hun onderzoekende houding en de praktische toepasbaarheid van wat ze leren. Studenten voelen zich gezien en ondersteund, wat bijdraagt aan hun motivatie en studiesucces. De lijnen in de opleiding zijn kort. Ingebrachte verbeterpunten worden opgepakt. Een punt van aandacht dat het panel wil meegeven, is dat de werkplekbegeleiding niet in alle settings even sterk is. Het panel beveelt daarom aan zoveel mogelijk gebruik te maken van de ervaringen en de structuur van Samen Opleiden, omdat de begeleiding daar goed tot zijn recht komt. Het opleidingsteam bestaat uit deskundige, bevlogen en flexibele docenten. Het panel wenst de opleiding toe dat ze deze passie en gedrevenheid bij groei van de opleiding weet vast te houden.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel is positief over het toetsbeleid en de uitvoering daarvan. De functie van toetsing in het onderwijsproces en daarmee samenhangend het belang van regelmatige feedback en feedforward komen in de praktijk sterk naar voren. Studenten worden gedurende het studiejaar intensief gevolgd en tussentijds bijgestuurd. Per leerjaar tonen ze in een portfolio aan dat ze de leeruitkomsten behaald hebben, waarna ze daarover een afsluitende dialoog met de examinatoren voeren. De opleiding zorgt voor een valide, betrouwbare en transparante toetspraktijk. Professionalisering en kalibratie vinden wekelijks plaats in de maandagochtendvergaderingen van het opleidingsteam. De beoordelingsformulieren zijn de afgelopen jaren verbeterd. De opleiding ziet aanvullende mogelijkheden om tot doorontwikkeling van de formulieren te komen, mede om de uniformiteit tussen docenten bij het invullen van het beoordelingsformulier te vergroten. De borging van toetskwaliteit is goed georganiseerd, mede dankzij de actieve rol van de examencommissie. Doordat een docent van deze Ad-opleiding nu ook onderdeel is van de examencommissie wordt de kennis en ervaring in de doorontwikkeling goed geborgd binnen de opleiding. De examencommissie is binnen de hogeschool betrokken bij de uitwerking van beleid ten aanzien van Artificial Intelligence (AI) en wat dit betekent voor onderwijs en toetsing. Dit biedt de opleiding een goede uitgangspositie om een passend AI-beleid uit te werken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding toont overtuigend aan dat studenten de beoogde leeruitkomsten realiseren. Dit blijkt uit de kwaliteit van de afstudeerproducten, de positieve terugkoppeling vanuit het werkveld en de succesvolle doorstroom van afgestudeerden naar de arbeidsmarkt en/of doorstroom naar vervolgopleidingen. Het panel heeft afstudeerwerken ingezien die getuigen van een stevig, vaak hoog niveau en een duidelijke beroepsoriëntatie. De onderzoekende houding van de studenten komt daarin sterk naar voren.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	9
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	19
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	22
Eindoordeel over de opleiding	24
Aanbevelingen	25
Bijlagen	26
1. Bezoekprogramma	27
2. Bestudeerde documenten	28
3. Curriculumoverzicht	29

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande Ad-opleiding Didactisch Educatief Professional van NHL Stenden Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van NHL Stenden Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 6 juni 2025. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Korte functieomschrijving
Drs. A. (Anja) van Vliet	voorzitter	Onderwijsmanager lerarenopleidingen Exact, Hogeschool Rotterdam
E.M. (Edmée) Suasso de Lima de Prado	panellid	Programmaleider Onderwijsregio Twente & Omstreken, Programmaleider/beleidsadviseur Kennisnetwerk Lerende Leraren & Samen Opleiden
S.J. (Sanne) van der Linden	panellid	Proceshouder het LEF (Leiden Education Fieldlab) en kritische vriend ontwikkeling Center for Teaching and Learning, Hogeschool Leiden
M. (Mandy) Mekkelholt	Studentlid	Student deeltijd hbo-bacheloropleiding Docent en Kennismanager Dienstverlening en Producten bij Hogeschool Windesheim, na eerdere afronding van de Ad EPB (Educatief Professional Beroepsonderwijs)

Dr. M.J.H. (Marianne) van der Weiden, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel. In eerste instantie zou ir. M. (Marga) Dekker-Joziasse het secretariaat vervullen, maar zij moest zich vanwege gezondheidsproblemen terugtrekken. De NVAO heeft met deze wijziging ingestemd (correctie instemmingsformulier d.d. 24 april 2025).

De opleiding Didactisch Educatief Professional van NHL Stenden Hogeschool wordt eenmalig uniek gevisiteerd, omdat de andere Ad-opleidingen Didactisch Educatief Professional pas later gestart zijn. Voor de toekomst opteert de opleiding voor indeling in een visitatiegroep Didactisch Educatief Professional.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, locatie (Leeuwarden en Groningen) en werkveld van de student (po, vo, mbo, defensie), zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie heeft het panel een vooroverleg gehouden. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en hebben zij hun voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezookdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatiedag sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezookdag om (inloopsprekuren). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennisgenomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Schets van de opleiding

De Ad-opleiding Didactisch Educatief Professional (verder: DEP) is gestart in 2020, als eerste in Nederland. Sindsdien is de opleiding gestaag gegroeid. Jaarlijks stromen zestig à tachtig studenten in. Het totaal aantal ingeschreven studenten is nu ongeveer 125.

Studenten zijn werkzaam in het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo), speciaal basis- en voortgezet onderwijs (sbo, vso), praktijkonderwijs of middelbaar beroepsonderwijs en komen daarnaast uit andere sectoren waar onderwijs een belangrijke rol speelt, zoals defensie of verkeerseducatie. De meeste komen uit het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Studenten kunnen in september of februari aan de tweejarige deeltijdopleiding beginnen. Ze dienen minimaal 16 uur per week op hun werk- of stageplek werkzaam te zijn. De opleiding biedt geen formele afstudeervarianten of specialisaties. Studenten beschrijven bij de start van de Ad DEP samen met de opleiding en het werkveld de manier waarop de leeruitkomsten behaald worden. Deze zijn contextonafhankelijk geformuleerd. Bij de opbouw van de Ad DEP heeft de opleiding gebruik gemaakt van de ervaringen binnen de Academie, waarbinnen veel opleidingen meegedaan hebben met het experiment leeruitkomsten.

De opleiding DEP is onderdeel van de Academie Educatie. De Academie bestaat sinds 1 januari 2025 en is het resultaat van de fusie tussen de Academie Primair Onderwijs en de Academie vo & mbo. De opleiding wordt aangeboden in Leeuwarden en Groningen. Per september 2025 zal ook een onderwijslocatie in Emmen geopend worden. De Academie ziet het als haar maatschappelijke opdracht om ook in de regio Emmen het onderwijs te blijven voorzien van onderwijsprofessionals.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	NHL Stenden Hogeschool
Adres	Rengerslaan 8-10, 8917 DD Leeuwarden
Website	https://www.nhlstenden.com/
BRIN-nummer	31FR
Status	Bekostigd
ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	Didactisch Educatief Professional
Locatie	Leeuwarden, Groningen
ISAT-code	80166
RIO-onderdeel	Onderwijs
Oriëntatie en niveau	Ad
Voertaal	Nederlands
(Wettelijke) beroepsvereisten	Niet van toepassing
Afstudeerrichtingen	Niet van toepassing
Joint Programme	Niet van toepassing
Bijzonder kenmerk	Niet van toepassing
Verleende graad	Ad
Studielast in EC	120
Variant(en)	Deeltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten	Deeltijd
Visitatiegroepindeling	Ad Didactisch Educatief Professional
Huidige accreditatie geldig tot en met	29 juni 2026
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	6 juni 2025

Terugblik vorige visitatie

De opleiding is in maart 2020 bezocht door een NVAO-panel voor de Toets Nieuwe Opleiding (TNO). Het oordeel was positief, met twee voorwaarden:

- Opstellen van personeelsbeleid (inclusief professionaliseringsbeleid) op opleidingsniveau.
- Opstellen van professionaliseringsbeleid met betrekking tot de begeleiders van de werkplek.

De opleiding heeft in 2021 aan deze voorwaarden voldaan. Het TNO-rapport bevatte naast de voorwaarden geen verdere aanbevelingen.

Het panel heeft het personeels- en professionaliseringbeleid van docenten en werkplekbegeleiders tijdens het bezoek besproken en vastgesteld dat deze aan de eisen voldoen. Het panel onderbouwt dit oordeel nader bij standaard 2.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, zowel voor de locatie Leeuwarden als Groningen.

De opleiding heeft leeruitkomsten geformuleerd die beantwoorden aan het nationaal en internationaal afgesproken Ad-niveau. Kenmerkend voor de opleiding is de breedte van de doelgroep. De opleiding wil inspelen op de behoeften van het brede onderwijsveld in de noordelijke regio: po, vo, speciaal onderwijs, mbo en bedrijfsgerichte opleidingen. Om daaraan te voldoen heeft ze de leeruitkomsten contextonafhankelijk geformuleerd en in overleg met het mbo en de bacheloropleidingen gezorgd voor een doorlopende leerroute van de onderwijsassistent naar educatieve bacheloropleidingen, eventueel via de stap van het pedagogisch-didactisch getuigschrift. De betrokkenheid van het werkveld bij de totstandkoming en actualisering van de leeruitkomsten is sterk en structureel verankerd. Dat komt tot uiting in formele samenwerking in onderwijsregio's en partnerschappen, en daarnaast in de tripartite samenwerking tussen student, werkplek en opleiding. Het panel stelt vast dat NHL Stenden met de ontwikkeling van deze Ad-opleiding goed is ingesprongen op de behoeften van het werkveld in de regio en in de landelijke ontwikkeling van DEP een actieve rol blijft vervullen.

Onderbouwing

Leeruitkomsten

De Didactisch Educatief Professional (verder: DEP) is werkzaam in een breed beroepsdomein: po en so, vo en vso, mbo en andere sectoren waar instructie een belangrijke rol speelt, zoals defensie of verkeerseducatie. De algemene deler is dat een DEP samen met anderen het leren bevordert door in te zetten op versterking van didactische aspecten. In het po en vo kan dat zijn als leraarondersteuner, in het mbo als praktijkinstructeur en in een bedrijfssetting als trainer/coach van werkenden.

De opleiding heeft leerwegonafhankelijke leeruitkomsten geformuleerd zodat studenten toewerken naar eenzelfde einddoel, elk vanuit hun eigen context en met een individuele leerroute. De leeruitkomsten zijn

1. Verzorgen van onderwijs, met aandacht voor vakinhoud, vakdidactiek, pedagogiek en de leefwereld van degenen die de DEP begeleidt;
2. Werken in een organisatie, gericht op het team en de organisatie waar de DEP werkt, als op de bredere maatschappelijke context;
3. Persoonlijke professionele ontwikkeling, met aandacht voor de rol van de DEP, reflectie en afstemming, en professionele ontwikkeling.

Het panel vindt het een sterk punt dat de opleiding deze leeruitkomsten zo weet te concretiseren voor de verschillende onderwijscontexten dat ze goed aansluiten bij de beroepspraktijk.

Het panel heeft kunnen vaststellen dat de leeruitkomsten zijn uitgewerkt op Ad-niveau, overeenkomend met de Dublin Descriptoren Short Cycle, het NLQF-niveau 5 en het beroepsprofiel dat landelijk is vastgesteld voor Ad-DEP-opleidingen. Ad-geschoolden zijn in staat tot methodisch handelen, samenwerking met andere professionals, passende communicatie met lerenden en professionals, systematische probleemoplossing en een actief lerend vermogen. Een DEP weet op doordachte en verantwoorde manier didactische methoden in te zetten, altijd in samenwerking en afstemming met de eindverantwoordelijke collega's.

Ad-opleidingen maken onderdeel uit van een doorlopende leerlijn van mbo-4- naar bachelor- en masteropleidingen. Daarom heeft de opleiding overleg gehad met het regionale mbo-onderwijs, met de docentenopleidingen op bachelorniveau van NHL Stenden en met de PO-raad. Door deze afstemming voldoet de opleiding aan de bekwaamheidseisen voor instructeurs in het mbo en het profiel van leraarondersteuner in het po. Tevens heeft dit geleid tot een goede aansluiting bij de mbo-4-opleiding tot onderwijsassistent en kansrijke doorstroommogelijkheden naar de pabo en de tweedegraads lerarenopleidingen. De komende jaren wil de opleiding de leeruitkomsten in overleg met het regionale onderwijsveld doorontwikkelen, rekening houdend met de dan definitieve generieke kennisbasis van de lerarenopleidingen op niveau 5 (Ad), 6 (bachelor) en 7 (master). Het panel herkent in dit voornemen de responsieve en ontwikkelingsgerichte aanpak van de opleiding.

Profiel

De opleiding DEP van NHL Stenden bestaat nu vijf jaar. Op basis van de ervaringen in het regionale onderwijsveld zagen de initiatiefnemers de noodzaak voor deze nieuwe opleiding die landelijk nog niet bestond. De al bestaande opleidingen Pedagogisch Educatief Professional (PEP) en Educatief Professional Beroepsonderwijs (EPB) hebben weliswaar raakvlakken, maar PEP richt zich meer op pedagogische aspecten en het po en EPB richt zich vooral op het beroepsonderwijs. DEP onderscheidt zich door het brede toepassingsgebied, inclusief het vo en bedrijfscontexten, en door de nadruk op didactiek versus pedagogiek. Het panel herkent de eigenheid van DEP en vindt het positief dat de opleiding een voortrekkersrol blijft vervullen doordat ze samen met de andere DEP-opleidingen die inmiddels zijn gestart, aan een landelijk opleidingsprofiel werkt.

Andere duidelijk onderscheidende kenmerken van deze DEP-opleiding zijn de keuze voor Design Based Education (DBE) en de breedte van de doelgroep. DBE is het onderwijsconcept van NHL Stenden. Het legt grote nadruk op samen leren en ontwerpen, wat vooral tot uiting komt bij leeruitkomsten 2 en 3. Doordat studenten uit verschillende onderwijscontexten samen studeren zien ze de overeenkomsten in de te leren didactische kennis en vaardigheden. Dat draagt niet alleen bij aan de beoogde nieuwsgierige en onderzoekende houding, maar maakt gediplomeerden ook wendbaar in het beroepenveld: ze kunnen gemakkelijk in een nieuwe context aan de slag. De diversiteit als profielkenmerk wordt verder versterkt doordat studenten het onderwijs deels gezamenlijk volgen met deelnemers aan het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) en de Pedagogisch Didactische Aantekening (PDA).

Afstemming beroepenveld

Het onderwijsveld in Noord-Nederland staat onder druk. Dat komt tot uiting in sluiting van scholen en in dalende studentenaantallen voor de tweedegraads lerarenopleidingen. In die situatie kan een DEP-gediplomeerde helpen de kwaliteit van het onderwijs blijvend hoog te houden. De

opleiding hoopt dat sommige van hen na DEP doorstromen naar een tweedegraads lerarenopleiding. NHL Stenden streeft naar een lerend netwerk Noord-Nederland. In dat kader werkt DEP samen met de scholen, opleidingsinstituten en de beroepsgroep in de drie noordelijke provincies in vijf onderwijsregio's (PO Noord-Nederland, VO Groningen, VO Noorderwijzer (Drenthe), VO Fryslân en MBO Noord-Nederland). De samenwerking krijgt vorm in de partnerschappen Samen Opleiden en Professionaliseren, die nu vooral gericht zijn op de pabo en de tweedegraadslerarenopleidingen, maar die verder uitgebouwd gaan worden met DEP, passend bij de nieuwe subsidieregeling Landelijk dekkend netwerk onderwijsregio's..

De samenwerking met het werkveld is intensief. Zes keer per jaar vindt overleg plaats met het mbo-platform waarin alle betrokken mbo-instellingen zijn vertegenwoordigd. Jaarlijks organiseert de opleiding bijeenkomsten voor werkplekbegeleiders uit de verschillende onderwijscontexten. Daarin stemt de opleiding af met het werkveld over de inhoud van de opleiding en komen wederzijdse verwachtingen en wensen aan de orde. De opleiding benadrukt de tripartite samenwerking tussen student, werkplek en opleiding die op verschillende manieren tot uiting komt. De leeruitkomsten worden in samenspraak geconcretiseerd naar de eigen context. Docenten/trainers van de opleiding bezoeken minimaal twee keer per leerjaar de werkplek van de studenten en werkplekbegeleiders zijn betrokken bij de dialogen (summatieve beoordelingen) aan het eind van leerjaar 1 (gewenst) en leerjaar 2 (vereist). Volgens studenten, alumni en docenten raakt het werkveld steeds meer bekend met wat op niveau 5 verwacht kan worden en worden de functies van gediplomeerden gaandeweg formeel ingepast in cao's en het functiehuis, al blijven er wat dit betreft verschillen per sector.

Het is het panel duidelijk dat de opleiding door deze aanpak goed weet in te spelen op de behoeften in het regionale onderwijs. Naast de bestaande lesplaatsen in Leeuwarden en Groningen zal per 1 september 2025 Emmen als lesplaats worden toegevoegd. Uit de recente open dag op die locatie blijkt dat de belangstelling van kandidaat-studenten groot is en mogelijk zal leiden tot meer dan 25 studenten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, zowel voor de locatie Leeuwarden als Groningen.

De opleiding biedt een activerende en samenhangende leeromgeving waarin studenten zich herkennen en ontwikkelen. De combinatie van praktijkgericht onderwijs, persoonlijke begeleiding en kleinschaligheid zorgt samen met de tripartite begeleiding en gesprekken in het werkveld voor een veilige en stimulerende leeromgeving. De studenten waarderen de aanpak van Design Based Education en de praktische toepasbaarheid van wat ze leren. Studenten voelen zich gezien en ondersteund, wat bijdraagt aan hun motivatie en studiesucces. De lijnen in de opleiding zijn kort. Ingebrachte verbeterpunten worden opgepakt en komen zichtbaar terug in bijvoorbeeld de verbeterde beoordelingsformulieren en roostering. Een punt van aandacht dat het panel de opleiding als aanbeveling wil meegeven, is dat de werkplekbegeleiding niet in alle settings even sterk is. Het is daarom goed zoveel mogelijk gebruik te maken van de ervaringen en de structuur van Samen Opleiden, omdat de begeleiding daar goed tot zijn recht komt. Het opleidingsteam bestaat uit deskundige, bevlogen en flexibele docenten. Een aandachtspunt voor de toekomst is bij de groei van de opleiding deze passie en gedrevenheid vast te houden.

Onderbouwing

Curriculum

Het onderwijsprogramma is verdeeld over twee opleidingsjaren en omvat 14 modules waarin studenten werken aan de drie leeruitkomsten (verzorgen van onderwijs, werken in team en organisatie, en persoonlijke, professionele ontwikkeling). Voor een schematisch overzicht zie bijlage 3. Na de verkenningsfase start de opleiding met de rollen van de onderwijsprofessional, gericht op het eigen handelen in de praktijk. In jaar 1 werken de studenten daarnaast op basisoniveau aan hun kennis en vaardigheden in de modules Leerprocessen, Onderwijsvoorbereiding en afsluiting, Activeren van leren, Ontwerpen van onderwijs en Basisvaardigheden (taal, rekenen en burgerschap). In jaar 2 verdiepen en verbreden de studenten hun repertoire in de modules Visie, Leren in de BPV (beroepspraktijkvorming in het mbo) of basisvaardigheden, Werken met rubrics, Effectieve leerprocessen/differentiëren, Formatief en summatief handelen, Leren en ontwikkelen in de maatschappij en Professionele identiteit. Het panel herkent de opbouw van jaar 1 naar jaar 2 in het curriculum. Een voorbeeld betreft het onderwerp 'beoordelen': in jaar 1 gaat het om 'meten en waarderen' en in jaar 2 volgt de verdieping in 'formatief handelen'.

Voor elk onderdeel heeft de opleiding in de studiewijzer en de bijlagengids aan de hand van indicatoren en voorbeelden beschreven hoe studenten in hun beroepspraktijk het werken aan de leeruitkomsten zichtbaar kunnen maken. In de loop van de opleiding nemen de vereiste mate van zelfstandigheid en de mate van complexiteit toe. Het panel is van oordeel dat deze opzet het mogelijk maakt in te spelen op de diversiteit aan werkcontexten en studenten in staat stelt

individuele leerroutes te volgen binnen het gemeenschappelijke kader van de leeruitkomsten. Het programma in Leeuwarden en Groningen is identiek.

Didactische vormgeving

Studenten werken minimaal 16 uur per week op hun werk- of stageplek. Eenmaal in de veertien dagen is er een fysieke onderwijsdag op de locatie waar de studenten zich hebben ingeschreven. In de andere week kunnen de studenten die onderwijsdag benutten voor intervisie, verdieping van een thema, het uitwerken van hun ervaringen of een werkbezoek aan een collega-student.

De onderwijsdagen hebben een vaste opzet en zijn gericht op het activeren van studenten door middel van interactie, betrokkenheid en uitwisseling. In de ochtend is er een workshop rondom het onderwerp van die dag, waarin nieuwe inhoud wordt gekoppeld aan de voorkennis en de werk- of stagecontext van de studenten. In de middag is er ruimte voor de oefenplaats en de leerplaats, waar studenten kunnen oefenen met onderdelen en hun ervaringen rondom het onderwerp van de dag kunnen uitwerken en bespreken. In de leerplaats krijgen de studenten feedback en feedforward van medestudenten, de eigen begeleider of andere aanwezige docenten/trainers. Tijdens de leerplaats zitten de studenten in leergroepen die aan het begin van de opleiding gevormd zijn en die voldoende homogeen zijn om met elkaar te kunnen meedenken in het toepassen van nieuw opgedane kennis. In jaar 2 vervalt de oefenplaats en is er de hele middag ruimte voor de leerplaats. Alle begeleiders van de aanwezige studenten zijn dan aanwezig om directe feedback en feedforward te kunnen geven. Het contactonderwijs vindt plaats in één onderwijsruimte waar ook studenten werken aan hun pedagogisch-didactisch getuigschrift (PDG) of pedagogisch-didactische aantekening (PDA), zodat uitwisseling en samenwerking mogelijk zijn. De studenten vinden de onderwijsdagen zeer nuttig: het uitwisselen van praktijkervaringen en die verbinden met theorie geeft zelfvertrouwen, mede doordat ze leren woorden te geven aan wat ze doen en onderwijstaal leren te gebruiken.

Kenmerkend voor het DBE-onderwijsconcept is dat studenten in leergroepen met en van elkaar leren aan de hand van reële praktijkervaringen, in dit geval die in hun eigen werkcontext. Het zoeken naar oplossingen voor praktijkvragen verloopt volgens een iteratief ontwerpproces, waarbinnen ruimte is voor experimenteren en creativiteit. Onderdeel van het proces is het uitproberen van mogelijke oplossingen in de praktijk. Tijdens het bezoek uitten de studenten tegenover het panel hun waardering voor deze aanpak: door steeds alle facetten van een vraagstuk aan de hand van vaste stappen cyclisch te doorlopen ontwikkelen ze volgens eigen zeggen een onderzoekende houding en een analyserende aanpak die breed toepasbaar zijn.

In hun eigen werkcontext werken de studenten aan de vragen en opdrachten van de opleiding. De opleiding benadrukt dat het onderwijs een tripartite samenwerking is. De student heeft vanaf het begin een vaste docent-begeleider en wordt op de werkplek begeleid door een werkplekbegeleider. In een startgesprek bespreken de drie partijen de beginsituatie van de student en maken zij afspraken over de begeleiding. Als de docent-begeleider een bezoek brengt aan de student wanneer die een onderwijsactiviteit uitvoert, is ook de werkplekbegeleider daarbij aanwezig en voeren zij gezamenlijk een vervolgesprek over de geobserveerde activiteit, het werken en leren op de werkplek en de afstemming met de werkplekbegeleider. De werkplekbegeleider is verplicht aanwezig bij de dialoog aan het eind van leerjaar 2 en van harte welkom bij de dialoog van leerjaar 1. Hoewel de studenten dit een goede aanpak vinden, merken ze in de praktijk dat niet alle werkplekbegeleiders voldoende tijd vrij maken voor begeleiding en

ondersteuning, ondanks de informatie en afspraken bij aanvang van het traject. Dit is bij de opleiding bekend en staat hoog op de agenda. Het panel acht dit inderdaad een punt dat aandacht verdient.

Instroom

Voor toelating moeten studenten beschikken over een diploma mbo-4, havo of vwo. Er zijn geen verdere inhoudelijke of profieleisen. Een student die niet aan deze voorwaarden voldoet kan een 21+-toets afleggen. Deze bestaat uit een capaciteitentest, een kennistoets maatschappijleer en een taaltoets Nederlands. Studenten die werken voor het ministerie van defensie kunnen op basis van een behaald certificaat Senioropleider Defensie vrijstelling aanvragen bij de examencommissie voor het dossier basis educatief professional jaar 1 van de Ad DEP en worden ingedeeld in leerjaar 2. Door de maatwerk-aanpak van de opleiding, gericht op aansluiting bij de voorkennis en de werksituatie van de student, zijn de toelatingseisen realistisch en worden studenten in staat gesteld de beoogde leerresultaten te behalen.

Belangstellenden krijgen ruime gelegenheid zich te oriënteren op de opleiding. De opleidingspagina op de website van de hogeschool biedt informatie en geeft de mogelijkheid vragen te stellen, die vervolgens door docenten beantwoord worden. Daarnaast organiseert de opleiding open dagen en is er de mogelijkheid om een dag proef te studeren.

Begeleiding en informatievoorziening

Elke student heeft vanaf de start van de opleiding een vaste docent-begeleider, van wie de expertise zoveel mogelijk aansluit bij de werkcontext van de student. Zoals hierboven vermeld organiseert deze begeleider een startgesprek op de werkplek van de student en vervolgspraken om de voortgang te observeren en te bespreken. Tijdens de onderwijsdagen zijn de begeleiders zoveel mogelijk aanwezig tijdens de leerplaats om mee te denken en de studenten feedback en feedforward te geven. Zo nodig vinden incidenteel aanvullend individuele begeleidingsmomenten plaats tussen student en begeleider. In het gesprek met het panel lieten de studenten en alumni zich lovend uit over de begeleiding en de persoonlijke benadering van hun begeleiders. Mede hierdoor zijn de uitvalcijfers zeer laag, ondanks de vaak pittige combinatie van werk, opleiding en privésituatie.

Het studentenstatuut biedt duidelijke informatie over de voorzieningen die de hogeschool en de opleiding bieden, bijvoorbeeld voor studenten met een functiebeperking of een topsportstatus. Eventuele aanpassingen en voorzieningen worden geregeld via de studentendecaan.

Het panel vindt de informatievoorziening aan studenten compleet en overzichtelijk. Bij aanmelding krijgen de studenten informatie over de start van de opleiding en de aan te schaffen literatuur, op de startdag gevolgd door de studiewijzer en de bijlagengids bij de studiewijzer. Deze informatie wordt nader toegelicht in het startgesprek op de werkplek en tijdens de onderwijsdagen. Voor elke onderwijsdag krijgen studenten een mail met praktische informatie en informatie over het thema van de dag. Via een projectpagina op de digitale leeromgeving (InnovationLab) is alle opleidingsinformatie te vinden.

Feedback van studenten wordt besproken in de Opleidingscommissie (OC) die bestaat uit twee docent- en twee studentleden (een uit lesplaats Leeuwarden en een uit Groningen). Er is een wervingsfilmpje gemaakt waarin studentleden het belang van de OC toelichten. De OC vergadert

elke vier à zes weken, afwisselend in Leeuwarden en Groningen. De samenstelling van de OC en de vergaderdata zijn te vinden op Intranet. Onderwerpen worden meestal aan de orde gesteld door de docentleden, maar studenten kunnen ook een thema inbrengen, bijvoorbeeld naar aanleiding van een peiling onder medestudenten. Tijdens het gesprek krijgt het panel voorbeelden van verbeteracties op initiatief van de OC, zoals een betere plaats in het rooster voor de oefenplaats op de onderwijsdagen. Actuele onderwerpen zijn de behoefte aan meer uniformiteit tussen docenten bij het invullen van het beoordelingsformulier en de hierboven vermelde verschillen in begeleiding die studenten op hun werkplek ervaren.

Docenten

Tijdens het locatiebezoek ontmoette het panel een enthousiast, bevlogen en deskundig docententeam. In totaal bestaat het team uit twaalf docenten die zowel in Leeuwarden als in Groningen worden ingezet. Alle docenten hebben een educatieve opleiding afgerond en krijgen tijd voor individuele scholing. De expertise van het team dekt het brede scala aan onderwijscontexten waarin de studenten werkzaam zijn. Elke student heeft een vaste begeleider gedurende de opleiding. De studenten waarderen het contact en de korte lijnen met de docenten.

Het panel vindt de wekelijkse afstemming binnen het team op de maandagochtendbijeenkomsten een sterk punt. Centraal staat in dat overleg het leren en ontwikkelen van en met elkaar, wat laat zien dat het team een professionele leergemeenschap vormt. Het team bespreekt de langetermijndoelen, vertaalt die in acties, en stemt in kalibratiesessies de begeleiding en beoordeling met elkaar af. Hierdoor slaagt het team erin gezamenlijk dezelfde lijnen uit te zetten naar studenten en werkveld toe en deze lijnen in beide leslocaties gelijk te houden. Nieuwe collega's worden gedegen ingewerkt en vormen het eerste jaar een koppel met een meer ervaren collega. De lerende attitude van het team komt ook tot uiting in de aandacht voor internationale uitwisseling, zoals het recente (2024) contact met de educatieve graduaatsopleiding van Vives Hogeschool in Brugge. Dit heeft geleid tot een pilot waarin studenten van beide opleidingen aan elkaar gekoppeld worden, gericht op verbreding en verdieping van hun perspectief op onderwijs en ontwikkeling. Het contact met Vives leidde ook tot een vergelijkend onderzoek naar Teamgeluk, wat het perspectief in het team verder verbreedt.

Het panel vindt de bevlogenheid en de grote inzet van de docenten bewonderenswaardig. Het intensieve contact met studenten in gevarieerde werkcontexten, het maatwerk dat de opleiding biedt, de aanpak om nieuwe collega's gedurende langere tijd te begeleiden leiden tot een behoorlijke werkdruk. Door het duidelijk zichtbare teambewustzijn is deze voor de docenten kennelijk goed hanteerbaar. Het panel vraagt wel aandacht voor de duurzaamheid op langere termijn: het aantal studenten neemt toe, vooral door de toevoeging van een derde lesplaats per september 2025, en daardoor zal ook het team verdere uitbreiding nodig hebben. Het panel maakt zich op dit punt geen grote zorgen doordat er een sterke basis ligt, maar acht dit wel een punt van aandacht voor de teamleiding en geeft daarom op dit punt een aanbeveling.

Om de samenwerking te versterken en te verbeteren worden de werkveldbegeleiders geprofessionaliseerd door de opleiding. Hiermee versterkt de opleiding de driehoek tussen opleiding, student en werkveld. Alle mentoren en schoolopleiders zijn getraind, deels op basis van de scholing die vanuit hun eigen werkplek geboden wordt. Dit geldt vooral voor de sectoren po, vo en mbo. In de partnerschappen Samen opleiden begeleiden de geschoolde mentoren hun collega's die optreden als werkplekbegeleider. Daarnaast hebben de startgesprekken met

student en werkplek, waarin de rol van de werkplekbegeleider en de verwachtingen ten aanzien van niveau 5 worden besproken, een scholende functie. In de vervolggesprekken en de einddialogen worden de verwachtingen steeds expliciet besproken.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, zowel voor de locatie Leeuwarden als Groningen.

Het panel is positief over het toetsbeleid en de uitvoering daarvan. De functie van toetsing in het onderwijsproces en daarmee samenhangend het belang van regelmatige feedback en feedforward komen in de praktijk sterk naar voren. Studenten worden gedurende het studiejaar goed gevolgd en tussentijds bijgestuurd. Per leerjaar tonen ze in een portfolio aan dat ze de leeruitkomsten behaald hebben, waarna ze daarover een afsluitende dialoog met de examinatoren voeren. Bij een positieve uitkomst van portfolio en dialoog krijgt de student de bijbehorende EC (55+5) toegekend. Het panel beveelt de opleiding aan de mogelijke effecten van deze grote onderwijsseenheden (piekbelasting voor docenten aan het eind van het studiejaar en minder flexibiliteit bij overstap naar een andere opleiding) te monitoren om de aanpak zo nodig te kunnen aanpassen. De opleiding zorgt voor een valide, betrouwbare en transparante toetspraktijk. Professionalisering en kalibratie vinden wekelijks plaats en de beoordelingsformulieren zijn de afgelopen jaren verbeterd. De opleiding ziet aanvullende mogelijkheden om tot doorontwikkeling te komen, mede om de beoordelingsverschillen tussen docenten nog verder te verkleinen. De borging van toetskwaliteit is goed georganiseerd, mede dankzij de actieve rol van de examencommissie. De examencommissie is binnen de hogeschool betrokken bij de uitwerking van beleid ten aanzien van Artificial Intelligence (AI) en wat dit betekent voor onderwijs en toetsing. Dit biedt de opleiding een goede uitgangspositie om een passend AI-beleid uit te werken.

Onderbouwing

Toetsbeleid

De opleiding vindt het belangrijk dat onderwijs, leren en toetsen naadloos op elkaar aansluiten (constructive alignment), aansluitend bij de visie van NHL Stenden. Feedback en toetsing staan in dienst van het leren en de beoogde leerresultaten. Daarom beschouwt de opleiding feedback- en toetsmomenten als leermomenten die geïntegreerd zijn in het leerproces. Kennis en vaardigheden worden integraal en in authentieke situaties getoetst. Studenten kunnen alle relevante ervaring en kwaliteiten inbrengen in de toetsing, ook als die uit eerdere opleidingstrajecten, informeel leren of persoonlijke kwaliteiten voortkomen. De planning van het eindwerk en de vorm waarin de leeruitkomsten worden aangetoond zijn flexibel. Toetsen en beoordeling moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. De kwaliteit van de toetsing wordt bewaakt door de examencommissie.

Toetspraktijk

Gedurende de opleiding bouwen de studenten aan hun portfolio om te laten zien hoe ze aan de leeruitkomsten hebben gewerkt, wat de ontwikkeling daarin is en wat het eindniveau is dat ze bereikt hebben. In de bijlagengids bij de Studiewijzer krijgen de studenten uitleg over het eindniveau, beschreven voor de drie leeruitkomsten (Verzorgen van onderwijs, Werken in een organisatie en Persoonlijke, professionele ontwikkeling). Elke leeruitkomst is opgedeeld in

verschillende criteria, die vervolgens gespecificeerd zijn in afzonderlijke indicatoren, uitgesplitst naar wat in jaar 1 en jaar 2 wordt verwacht.

Studenten werken in hun portfolio uit welke praktijkervaringen ze hebben opgedaan, hoe ze daarop reflecteren, welke bronnen ze gebruikt hebben en welke feedback ze hebben opgehaald bij collega's, werkplekbegeleider en medestudenten. De vaste docent-begeleider en andere docenten/trainers van de opleiding geven gedurende de opleiding regelmatig, op elke onderwijsdag, feedback en feedforward op het portfolio (formatieve assessments). De studenten met wie het panel heeft gesproken lieten weten dat ze de holistische wijze van beoordelen, gericht op ieders persoonlijke ontwikkeling, waarderen. Ze vinden het portfolio een geschikt instrument voor de beoordeling van hun ontwikkeling. Vooral hun onderzoekende houding met de cyclische aanpak kunnen ze naar hun mening goed zichtbaar maken. De toegestane vormvrijheid van de portfolio's wordt niet frequent benut, al zijn studenten zich ervan bewust dat het niet alleen om geschreven teksten hoeft te gaan en dat een bewijs ook bijvoorbeeld een podcast kan zijn.

Studiepunten worden per leerjaar toegekend op basis van de twee summatieve assessments, 55 EC voor het portfolio en 5 EC voor de dialoog. Deze aanpak werkt op dit moment goed, maar het panel kan zich voorstellen dat dit bij groei van het aantal studenten onder druk komt te staan: het in één keer toekennen van 55 EC via het portfolio kan aan het eind van het studiejaar tot piekbelasting van de docenten leiden. Dit systeem kan ook effect hebben op de studievoortgang en flexibiliteit: de inzet van een student wordt pas aan het eind van het jaar beloond, waardoor studenten bij tussentijdse overstap naar een andere opleiding geen behaalde EC kunnen inbrengen. Het panel adviseert de opleiding de mogelijke effecten van deze aanpak te monitoren om deze zo nodig te kunnen aanpassen.

Aan het eind van het eerste jaar bewijzen de studenten aan de hand van hun portfolio en de dialoog dat ze de leeruitkomsten op basisniveau beheersen, aan het eind van het tweede jaar op eindniveau. De afsluitende dialogen vinden in een groepje medestudenten, werkplekbegeleiders en opleiders plaats, zodat de professionele dialoog sterker tot uitdrukking komt. Door de frequente feedback tijdens de opleiding komt de uitkomst van de summatieve beoordeling voor de studenten nooit als een verrassing, lieten ze het panel weten. De summatieve beoordeling vindt pas plaats na een positieve beoordeling van praktijk en portfolio door de werkplekbegeleider. Studenten die menen op grond van hun ervaring klaar te zijn voor een summatieve beoordeling, kunnen hun portfolio eerder indienen. Dit draagt naar het oordeel van het panel positief bij aan de flexibiliteit van de opleiding. Tijdens het bezoek sprak het panel enkele studenten die van deze mogelijkheid gebruik gemaakt hebben.

Het panel ziet dat de beoordelingsformulieren de afgelopen jaren zijn verbeterd, mede naar aanleiding van feedback uit het werkveld, waardoor ze nu meer uitnodigen tot een holistische beoordeling. Het eerdere formulier was te lang, met weinig ruimte voor feedback en toelichting, zodat het teveel op een afvinklijst leek. Niet alleen de docenten, maar ook de OC, examencommissie, studenten en het werkveld hebben input geleverd voor het aangepaste formulier. Op het beoordelingsformulier voor de werkplekbegeleider is nu meer ruimte voor geschreven feedback en feedforward. Het panel adviseert het werkveld te blijven betrekken bij de doorontwikkeling van het beoordelingsformulier. Het nieuwe formulier voor de docenten werkt met een single point rubric. Om te bevorderen dat docenten deze op vergelijkbare manier gebruiken, biedt de opleiding een handleiding en kalibratiesessies. Een van de discussiepunten is de beoordelingsschaal 'onvoldoende-voldoende-goed-uitstekend', omdat het ondanks

regelmatige kalibratie moeilijk blijft voor een ingeleverd portfolio transparant het verschil te duiden tussen bijvoorbeeld 'goed' en 'uitstekend'. De opleiding onderzoekt samen met de examencommissie of een oordeel 'voldaan/niet voldaan' beter werkbaar is.

Het panel is van oordeel dat de toetsing aan de kwaliteitscriteria voldoet. De validiteit is gebaseerd op de grote hoeveelheid formatieve feedback en tussentijdse beoordelingen. De opleiding borgt de betrouwbaarheid van de beoordeling door toepassing van het vier- (of meer)ogenprincipe. De opleiding organiseert regelmatig kalibratiesessies voor examinatoren. Bij een beoordeling zijn steeds minimaal twee examinatoren betrokken. Bij twijfel of bij het voorstel om tot een oordeel 'uitstekend' te komen, wordt een derde beoordelaar toegevoegd. Bij de einddialoog van jaar 1 is de aanwezigheid van de werkplekbegeleider gewenst, in jaar 2 is die vereist. Werkplekbegeleiders zijn geen examiner, maar de examinatoren nemen hun input mee in de beoordeling. De toetsing is voldoende transparant, doordat de criteria waaraan een student moet voldoen, duidelijk zijn geformuleerd in de bijlagengids bij de Studiewijzer en doordat de beoordelingsformulieren vanaf de start beschikbaar zijn.

Kwaliteitsbewaking

De opleiding DEP valt onder de examencommissie Educatie vo & mbo van de Academie Educatie. Per 1 oktober 2024 maakt een teamlid van de opleiding DEP deel uit van de commissie. Het panel stelt vast dat de commissie haar wettelijke taken actief vervult. Ze benoemt de examinatoren op voorwaarde dat ze een BKE (Basiskwalificatie Examinering) hebben behaald, beoordeelt jaarlijks een steekproef van beoordeelde portfolio's, checkt of de afstudeerdossiers compleet zijn en geopend kunnen worden, en geeft feedback op de leeruitkomsten en indicatoren die in de beoordelingsformulieren zijn opgenomen. De examencommissie bewaakt zorgvuldig het onderscheid tussen zorgen (taak van het opleidingsmanagement) en borgen (taak van de examencommissie).

Als uitgangspunt voor Artificial Intelligence (AI) heeft NHL Stenden uitgesproken dat ze deze ontwikkeling wil omarmen. Het platform van examencommissie van de hogeschool bespreekt wat dit voor onderwijs en toetsing betekent. Op basis van dat overleg is voor alle Academies een training in AI-gebruik ontwikkeld die een waaier van vijf mogelijkheden schetst, variërend van verbieden tot volledig toestaan. Dit heeft nog niet geleid tot een hogeschoolbrede toetsinstructie. De examencommissie Educatie vo & mbo heeft onlangs besloten tot een pilot volgend jaar om bij iedere opdracht en toets duidelijk te maken in welke mate AI wel of niet gebruikt mag worden. Het panel waardeert dat de examencommissie op die manier helderheid wil bieden aan studenten en examinatoren.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard, zowel voor de locatie Leeuwarden als Groningen.

De opleiding toont overtuigend aan dat studenten de beoogde leeruitkomsten realiseren. Dit blijkt uit de kwaliteit van de afstudeerproducten, de positieve terugkoppeling vanuit het werkveld en de succesvolle doorstroom van afgestudeerden naar de arbeidsmarkt en/of doorstroom naar vervolgopleidingen. Het panel heeft afstudeerwerken ingezien die getuigen van een stevig Ad-niveau en een duidelijke beroepsoriëntatie. De onderzoekende houding van de studenten komt duidelijk naar voren.

Onderbouwing

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft een selectie van vijftien afstudeerdossiers bestudeerd uit de laatste twee afstudeerjaren. De selectie is getrokken naar rato van het aantal studenten per leslocatie, de onderwijscontext waar ze werkzaam zijn en de becijfering (zie bijlage 2). De dossiers omvatten het portfolio van de student en de onderliggende bewijzen, het beoordelingsformulier dat door de werkplekbegeleider is ingevuld en het beoordelingsformulier waarin de twee examinatoren hun oordeel geven en onderbouwen. Op basis hiervan kon het panel zich een goed oordeel vormen van het gerealiseerde eindniveau.

Alle portfolio's laten het Ad-niveau zien en veel ervan zijn van hoge kwaliteit. De verschillen in kwaliteit zijn waarschijnlijk te verklaren doordat studenten met verschillende instapniveaus aan de opleiding beginnen. Volgens de alumni hangt het ook samen met de eigen ambitie van de student. In het algemeen zijn de portfolio's overzichtelijke producten waarin zowel handelen, visie (professionele identiteit) als kennis in samenhang aan bod komen. Het zijn vaak livige producten. Zoals bij standaard 3 vermeld maken studenten weinig gebruik van de mogelijkheid tot vormvrijheid. Studenten gebruiken recente en relevante bronnen en laten een voldoende abstractieniveau zien. Alle bestudeerde portfolio's zijn vakinhoudelijk relevant en betreffen onderwerpen die voor de beroepspraktijk actueel zijn. Een student toont bijvoorbeeld aan bekwaam te zijn geworden als leraarondersteuner bij begripend lezen, een ander bij het differentiëren in het primair onderwijs. De relevantie van de portfolio's wordt expliciet bevestigd in de beoordelingsformulieren en laat zien dat de studenten effectief bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs waar ze bij betrokken zijn.

De beoordelingen worden zowel door de werkplekbegeleider als de docenten uitgebreid gemotiveerd. Alle beoordelingen zijn navolgbaar en adequaat, de criteria zijn duidelijk terug te vinden. Tijdens het bezoek stelde het panel de vraag aan de orde hoe de ontwikkelingslijn van een student terug te zien is in het portfolio en het beoordelingsformulier. De docenten beaamden dat studenten niet altijd weergeven hoe ze feedback hebben verwerkt, wat nodig is om hun ontwikkeling te laten zien. Daar willen de docenten meer op sturen. Daarvoor wordt nu een pilot

Leermeter gestart, waarin de ontwikkeling in een dashboard zichtbaar gemaakt wordt. Dat geeft ook de studenten zelf meer grip op hun leerproces.

Functioneren afgestudeerden

Uit het gesprek met werkveldvertegenwoordigers en alumni blijkt dat DEP-gediplomeerden zeer gewaardeerd worden. Het is voor het werkveld de afgelopen jaren duidelijk geworden wat ze van niveau 5 kunnen verwachten en welke rol een DEP kan vervullen, al vertaalt zich dit nog niet in alle onderwijscontexten in een formele functie of hogere inschaling. Schooldirecties zien DEP als deel van de oplossing in de noordelijke onderwijsinfrastructuur die onder druk staat. Niet alleen ondervangen schooldirecteuren het tekort aan leerkrachten door ondersteuners op niveau 5 in te zetten, maar ook hopen ze dat DEP-gediplomeerden doorstromen naar een lerarenopleiding.

De alumni benoemen niet alleen hun toegenomen deskundigheid, maar ook de groei in zelfvertrouwen als effect van de opleiding. Daardoor beschouwen ze DEP niet altijd als een eindopleiding en achten ze zich in staat door te stromen, bijvoorbeeld naar een PDG-traject. Dat biedt verdere verdieping en gaat een stap verder in het onderzoekend vermogen. Steeds meer alumni stromen door naar een educatieve bacheloropleiding of een PDG.

Het alumnibeleid van de opleiding is nog in ontwikkeling. De opleiding organiseert tweemaal per jaar een onderwijsavond met PDG-deelnemers waar ook DEP-studenten een poster presenteren. De opleiding is van plan daar ook alumni voor uit te nodigen. Dit kan naar het oordeel van het panel zeker bijdragen aan verdere versterking van het lerende netwerk in de regio.

Eindoordeel over de opleiding

	Locatie Leeuwarden	Locatie Groningen
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande Ad-opleiding Didactisch Educatief Professional van NHL Stenden Hogeschool als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 2

Benadruk in het contact met het werkveld dat een werkplekbegeleider voldoende betrokken moet zijn bij de ontwikkeling van de student en voldoende tijd moet vrijmaken voor de begeleiding.

Benut de ervaringen die zijn opgedaan met Samen Opleiden voor het verhogen van de kwaliteit van de werkplekbegeleiding.

Zorg er als teamleiding voor dat het opleidingsteam ook bij groei van de opleiding de passie en gedrevenheid weet vast te houden.

Standaard 3

Neem bij de keuze om in één keer 55 EC toe te kennen ook de piekbelasting voor docenten in acht als het aantal studenten toeneemt, en monitor het effect van deze grote eenheid op de mogelijkheid van studenten om van studie te wisselen.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

6 juni 2025, Rengerslaan 8, Leeuwarden

8.45 uur	Ontvangst panel	
9.00 – 10.00	Materiaalbestudering en voorbereiding panel	
10.00 – 10.15	Presentatie opleiding	2 trainers/docenten
10.15 – 10.45	Gesprek Management Ad DEP	directeur teamleider
10.45 – 11.00	Pauze	
11.00 – 12.00	Gesprek docenten en examinatoren	5 docenten
12.00 – 12.15	Pauze	
12.15 – 13.00	Gesprek borging	3 leden examencommissie 2 leden opleidingscommissie
13.00 – 14.00	Overleg + Lunch	
14.00 – 14.45	Markt studenten (po, vo, mbo, sbo, defensie),	4 studenten 2 alumni
14.45 – 15.30	Gesprek met de studenten die op de markt hun werk presenteerden	4 studenten 2 alumni
15.30 – 15.45	Pauze	
15.45 – 16.30	Gesprek werkveld en alumni	3 werkveldvertegenwoordigers 3 alumni
16.30 – 17.00	Beoordelingsoverleg panel	
17.00	Terugkoppeling naar team en betrokkenen	
17.15 – 17.45	Ontwikkelgesprek	directeur teamleider 3 docenten

2. Bestudeerde documenten

Vooraf:

Zelfevaluatie-rapport en studentenhoofdstuk

Coursedocument 2024-2025

Documenten bij standaard 1:

- Landelijk opleidingsprofiel Associate degree-opleiding Educatief Professionaal Beroepsonderwijs & Didactisch Educatief Professionaal
- BOK_generieke kennisbasis TLO april 2024
- Kwaliteitskader bekwaamheidseisen voor instructeurs (MBO Raad 2018)

Statuten/OER/Leerplanschema:

- AD DEP Studentenstatuut
- AD DEP OER 2024-2025
- AD DEP OER bijlagen
- AD DEP Leerplanschema

Overzicht personeel AD DEP, voorjaar 2025

Jaarverslag examencommissie TLO 2023-2024

Jaarverslag opleidingscommissie 2023-2024

Werkveldadviescommissie:

- Toelichting werkveldadviescommissie
- Notulen MBO platform 10 januari 2024
- Notulen MBO platform 9 oktober 2024
- Veldadviesraad (VAR) verslag 26 juni 2024
- Veldadviesraad (VAR) verslag 6 november 2024

Representatieve set toetsen

- Toelichting
- 4 mappen van studenten met 2 producten en beoordelingen uit leerjaar 1
- 1 product met beoordeling uit leerjaar 2.

Studiewijzer en bijlagen:

- Studiewijzer voorjaar 2025 (laatste versie)
- Bijlagengids voorjaar 2025

Eindwerken:

- Studiewijzers 2021, 2022 en 2023 (voorjaar en najaar)
- Portfolio's en beoordelingsformulieren van 15 studenten:
 - o 10 locatie Leeuwarden, 5 locatie Groningen
 - o 4 PO, 2 VO, 2 SO (PO en VSO), 5 MBO, 2 Defensie
 - o 7 Voldoende, 5 Goed, 3 Uitstekend

Tijdens bezoek:

Laptop met informatie over Design Based Education (DBE) en de Professionele Leergemeenschap

Laptop met de digitale leeromgeving

Gehanteerde leerboeken en onderwijsmateriaal

Posters over opzet en werkwijze DBE

Voorbeeld van materiaal gepresenteerd bij een einddialoog

3. Curriculumoverzicht

Jaar 1

Verkenningfase, startdag
De rollen van een onderwijsprofessional
2.1 Gastheer & Presentator
2.2 Didacticus
2.3 Didacticus – wijze lessen
2.4 Pedagoog
2.5 Roos van Leary
Leerprocessen
3.1 Leertheorieën
3.2 Leren & Hersenen
3.3 Leerprocessen
Onderwijsvoorbereiding en afsluiting
4.1 Taxonomieën
4.2 Meten & Waarderen
Activeren van leren
5.1 Activerende & Digitale didactiek
5.2 Didactisch Coachen
Ontwerpen van onderwijs
Basisvaardigheden
7.1 Basisvaardigheden (taal, rekenen)
7.2 Burgerschap
Summatieve dialogen

Jaar 2

8. Visie
8.1 Visie op onderwijs
8.2 Spelen met ruimte
9. Leren in de BPV of basisvaardigheden
10. Werken met rubrics
11. Effectieve leerprocessen / differentiëren
12. Formatief en summatief handelen
12.1 Formatief handelen
12.2 Toetsgericht handelen
13. Leren en ontwikkelen in de maatschappij
13.1 Oplossingsgerichte gesprekken
13.2 Loopbaanoriëntatie
14. Professionele identiteit
14.1 Professionele identiteit
14.2 Adjourning
Overige dagen tot aan de dialoog: leerplaats
Summatieve dialogen